

Mikudagsblaðið verður borið ókeypis til hvørt húsarhald í Føroyum!

Oddagrein

Jón Brian Hvidtfeldt
jonbrian@sosialurin.fo

SOSIALA KONTRAKTIN Í VANDA

Sosialurin setti í gjár fokus á okkara skattaskipan. Vit fortaldu søguna um DIS'aran og familju hansara, sum javnan fáa at vita, at tey snúta upp á onnur, tí maðurin ikki rindar skatt í Føroyum. Og vit fortaldu søguna um teir mongu føroyingarnir, sum tjena tilsamans 750 milliónir krónur uttanlands, men leggja at kalla allan sín skatt aðrastaðni enn í føroyska lands-húsarhaldið.

Vit hava valt at skipa okkara samfelag eftir norðurlenska vælferðarmodellinum. Vit hava eina sosiala kontrakt, har vit sum borgarar rinda okkara skatt av okkara inntøku, aftur fyri sama rætt til somu vælferðartænastur. Tí er tað

eitt vandatekin, tá borgarar byrja at ilskast inn á hvønn annan fyri ikki at lata sín part í felagskassan. Kenslan av at summi brúka allar vælferðartænasturnar uttan at gjalda sín part í felagskassan kann fáa tað ringasta fram í fólki.

Í somáta rakar aðalskrivarin í Kommunusamskipanini seymin á høgdið, tá hann ávarar um, at sosiala kontraktin er í vanda, nú vaksandi tal av føroyingum arbeiðir undir skattaskipanum, har lítið ella einki fellur í felagskassan, ið skal rinda fyri føroysku vælferðina. Syndrast sosiala kontraktin, fáa vit eina støðu við líkasælu og uttan felags ábyrgdarkenslu.

Tí er tað eitt neyðugt stig í tøk-

um tíma, nú landsstýrismaðurin í fíggjarmálum sigur seg vilja rudda upp. Tað er neyðugt av praktiskum ávum, tí ein felagskassi, ið færri og færri rinda til, er við tíðini ikki nógv verður. Og tað er neyðugt av politiskum ávum, tí vaksandi ónøgd og mistreysti millum skattaborgarar í einum landi fær svart arbeiði og sosialt snýt at vaksa sum ókrút.

Landsstýrismaðurin í fíggjarmálum vil broyta norðurlensku tvískattaavtaluna, soleiðis at skatturin fellur til gjaldingar, har fólkið býr, livir og brúkar vælferðartænasturnar. Tað er eitt stig á rættari leið fyri at verja sosialu kontraktina.

Tað loysir tó ikki støðuna við teimum, sum sigla undir DIS og

fáa nettoløn. Ella sum sigla undir FAS og har skatturin bara fer inn í felagskassan at venda, áðrenn reiðariini fáa hann endurgoldnan. Vit kenna retorikkinn um, at slíkar skipanir eru neyðugar fyri kappingarførið hjá reiðariunum. Men tá føroysk sjófólk eru somikið nógv eftirspurd, at tey kunnu brúkast á øllum heimshøvum, so kunnu vit seta spurningin, hví reiðariini ikki kunnu gjalda teimum eina løn, ið er somikið høg, at skattur kann rindast av henni.

➡ **Vælferðarsamfelagið krevur at øll gjalda í felagskassan**

Næsta problemið er Kristin

Tað sær út til at spæla rímuliga friðaliga av, at Javnaðarflokkurin gjørdi av at koyra Gerhard Lognberg úr flokkinum.

Men av onkrari løgnari orsök er eftirspælið, at Kristin Michelsen ynskir sær eisini at verða blakaður úr flokkinum.

Hví Føroya hægst lønti politikari, sum fær um 100.000 krónur um mánaðin fyri at umboða Javnaðarflokkin á tingi og í Tvøroyar býráð hevur sett fram hetta ynskið, er enn ógreitt

Eyðvitað kundu tú roknað við ávisum uppreisni í Sandoyar sýslu – sum Tummas Frank Joensen í Skúvoy vísti á, at hann fór at melda seg úr felagnum og at niðurleggja felagið. Kanska eitt sindur løgið fyrst at melda seg úr og so niðurleggja felagið...?

Men óivað eru eisini javnaðarfólk í Sandoyar sýslu, sum halda, at man kann verða javnaðarfólk, hóast Gerhard ikki sleppur at vera tað.

Men støðan hjá Kristin Michelsen og Javnaðarflokkin tykist rættiliga margháttlig. Hann hevur rætt í tí, at hann er eitt problem fyri Javnaðarflokkin. Ikki tí, at

Javnaðarflokkurin skal lata seg eyðmýkja og leggja seg á knæ fyri fáa hann at vera verðandi í flokkinum.-

Men tað er eitt problem fyri ein arbeiðaraflokk, at hann hevur politikarar, sum mest eru tað fyri pengarnar. Kristin Michelsen hevur prógvað, at hann onga virðing hevur fyri tingarbeiðinum. Hann tímir ikki at mæta á tingi. Tá Sosialurin kundi avdúka, at hann var tann løgtingsmaðurin, sum skulkaði mest, lovaði hann at taka seg saman. Hann møtir nú til flestu tingfundir, men hann sæst ofta umborð á Smyrili á veg til Suðuroyar seinnapartar, meðan onnur tingfólk framvegis eru til arbeiðis í

løgtinginum.

Hann møtir illa upp í løgtingsnevndunum. Hann umboðar Javnaðarflokkin í Uttanlandsnevndini, sum er ein týðningarmikil nevnd, sum hevur viðgjørt fleiri stórmál seinastu mánaðirnar, eitt nú

áseting av makrel- og sildakvotum, og málið um, at vit fyri fystu ferð hava tikið sera drastiska stigið at reisa sak móti ES, fyrst í altjóða havrættarsáttmálanum og nú WTO. Kristin Michelsen hevur ikki verið á fundið í Uttanlandsnevndini seinasta hálva árið.

So var Gerhard Lognberg eitt problem fyri Javnaðarflokkin, so er Kristin Michelsen eisini eitt problem.

Kann tann føroyski arbeiðaraflokkurin hava ein tingmann, sum fær 100.000 krónur um mánaðin fyri at røkja álitisstørv fyri flokkin, sum hann kortini misrøkir? Kann Javnaðarflokkurin liva við tí?

So Aksel V. Johannesen: – Tit tóku tað stóra stigið og settu trúvirði upp á spæl við Gerhardi Lognberg. Tí mugu tit eisini taka støðu til stóra trupulleikan, Kristin Michelsen!

➡ **Heilsan til triggjar kjakarar í Ó-beinleiðis**

JENIS AV RANA
KJAK Á SÍÐU 18

➡ **WTO-sakarmálið – hví og hvussu**

SIJURÐUR SKAALÉ
KJAK Á SÍÐU 19

Sorgarleikur í Havnar Bio

arbarn teirra.

Sjálvt um Marianne Tromholt var varðhaldsfongslað in absentia, var hon – eftir at hava ringt til lögregluna – so illa fyri av gerð síni, at politiið als ikki fekk avhoyrt hana.

– Men svarini eru í filminum, sigur Nils Malmros.

– Kona mín kom sum kunnugt ikki í fongsul, men fekk ein viðgerðardóm í hálvt annað ár.

Gjøgnum alla tilgongdina við filminum hevur tað eydnast Nils Malmros at halda innihaldið í filminum loyniligt – men tað verður so kunnugt í Føroyum í kvøld, meðan øll onnur verða noydd at bíða til í næstu viku.

Høvuðsleiklutirnar sum tey bæði, Nils Malmros og konan Marianne Tromholt, hava sjónleikararnir Helle Fagralid, sum er av føroyskari ætt, og Jacob Cedergren. Og Nils Malmros væntar sær nógv av teimum.

– Tey spæla sínar leikutir meistarliga væl, og eg eri vísur í, at Helle Fagralid fær eitt rættiligt gjøgnumbrot við hesum filmi, sigur Nils Malmros.

Í kvøld, mikukvøldið, verður ein undanfrumsýning av nýggja filminum hjá Nils Malmros, Sorg og Glæde, í Havnar Bio. Almenna frumsýningin av filminum verður ikki fyrr enn í næstu viku, 14. november.

Filmurin snýr seg um stóra sorgarleikin í 1984, tá kona Nils Malmros, Marianne Tromholt, drap teirra nýggju mánaðir gomlu dóttur við at skera hana í hálsin.

Sosialurin hitti Nils Malmros í august, tá hann greiddi frá um filmin, uttan tó at greiða frá sjálvum innihaldinum, so vildi hann fegin greiða Sosialinum frá, at filmurin snýr seg um hendan svára sorgarleikin, sum var teimum fyri, tá konan í psykosu drap eink-